

УДК 340.162

ШАМАРА О.В., кандидат юридичних наук, с.н.с., доцент, радник директора ДНУ ІБП НАПрН України.
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0571-0437>.

ВІДНОВЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ПРОКУРАТУРИ, ЯК ЕЛЕМЕНТУ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ВІЙСЬКОВОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

***Анотація.** У статті розглядається питання створення (відновлення) військової прокуратури, як невід'ємного елемента системи органів Військової юстиції України, в умовах правового режиму воєнного стану та особливого періоду, за результатами аналізу законопроектів Парламенту України та досвіду функціонування військової прокуратури у країнах-членах НАТО.*

***Ключові слова:** військова прокуратура, військова юстиція, національна безпека, система військової юстиції, військовий прокурор, спеціалізована військова прокуратура.*

***Summary.** The article examines the creation (restoration) of the military prosecutor's office, as an integral element of the system of military justice bodies of Ukraine, in the conditions of the legal regime of martial law and a special period, based on the results of the analysis of draft laws of the Parliament of Ukraine and the experience of the operation of the military prosecutor's office in NATO member countries.*

***Keywords:** military prosecutor's office, military justice, national security, military justice system, military prosecutor, specialized military prosecutor's office.*

Постановка проблеми. Президентом України Указом від 11 травня 2023 року № 273/2023 схвалено Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023 – 2027 роки, задля досягнення місії, яка полягає у стратегічній й оперативній здатності органів правопорядку та прокуратури служити людям, захищати порядок, громадську та державну безпеку з дотриманням прав людини і стандартів підзвітності, що інтегрує Україну в загальноєвропейський простір свободи, безпеки та справедливості [1]. Слід зауважити, що за увесь час існування незалежної України на рівні підзаконного акту розмежовано органи правопорядку та прокуратуру. Раніше і до цього часу існує думка, що прокуратура є частиною правоохоронних органів та ототожнювалась з ними, поза межами загальної системи органів правосуддя. Проте, достатньо тривалий час прокуратура разом із адвокатурою та судом, відповідно до Конституції України є частиною системи органів правосуддя України. Таким чином, на рівні Комплексного плану стратегічного плану реформування органів правопорядку визначено належність прокуратури до системи органів правосуддя, як і належить, відповідно до Конституції України.

Окремої уваги заслуговує визначене Комплексним планом стратегічного плану реформування органів правопорядку:

- забезпечення юридичної визначеності функцій прокурора з організації досудового розслідування, процесуального керівництва досудовим розслідуванням, нагляду за додержанням законів органами досудового розслідування, зокрема розмежування процесуального статусу прокурора, керівника органу прокуратури та керівника органу досудового розслідування;

- розширення меж дискреції прокурора в кримінальному провадженні для забезпечення виконання покладених на нього функцій, зокрема на початковому і завершальному етапах досудового розслідування, з урахуванням пріоритетних напрямів протидії злочинності;

- удосконалення внутрішньої структури і функцій органів правопорядку та прокуратури, забезпечення їх раціональної побудови й спроможності ефективно виконувати свої функції шляхом оптимізації ресурсів відповідно до визначених законом повноважень.

- посилення координаційної ролі Офісу Генерального прокурора, запровадження правового механізму затвердження та/або погодження Генеральним прокурором міжвідомчих актів органів правопорядку з питань проведення досудового розслідування та здійснення оперативно-розшукової діяльності (стандарти, методичні рекомендації).

Зазначене вище потребуватиме, певною мірою, перегляду законодавства України та внесення в нього відповідних змін.

Слід зауважити, що рішення про схвалення Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку, прийнято в особливий період та під час перебування України в умовах правового режиму воєнного стану, уведеного 24 лютого 2022 року, у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України "Про правовий режим воєнного стану", Указом Президента України № 64/2022 [2].

Окремої уваги заслуговує, у зв'язку із наведеним вище, питання побудови системи органів Військової юстиції України, відновлення військової прокуратури, як невід'ємного елемента цієї системи.

Результати аналізу наукових публікацій. У науковій літературі є чимало робіт, присвячених вивченню проблем військової прокуратури, як такої, але в розумінні подій, які відбуваються в Україні, в умовах правового режиму воєнного стану та особливого періоду питання комплексно не було досліджено через призму законопроектної роботи Парламенту України стосовно питань пов'язаних із спробами відновлення системи органів Військової юстиції України, опісля ліквідації військової прокуратури у 2019 році. Різним питання функціонування та організації діяльності органів військової прокуратури приділяли свої наукові роботи В. Бабков, М. Беланюк, П. Богущкий, П. Вознюк, В. Вдовитченко, В. Дяченко, І. Доронін, С. Євдокіменко, О. Шандула та інші.

Метою статті є обґрунтування створення (відновлення) військової прокуратури, як невід'ємного елемента системи органів Військової юстиції України, в особливий період, в умовах правового режиму воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. У 2014 році РФ здійснила акт агресії проти України, наслідком чого стала тимчасова анексія частини території України, зокрема частин Луганської та Донецької областей, Автономної Республіки Крим. Наслідком цього 18 березня 2014 року відповідно до Указу Президента України № 303/2014 "Про часткову мобілізацію" в Україні розпочався особливий період. У зв'язку із цим Президентом України було надано доручення Голові Служби безпеки України, начальнику Управління державної охорони України, Голові Служби зовнішньої розвідки України, вищому командуванню Національної гвардії України, керівникам центральних органів виконавчої влади, які мають у своєму підпорядкуванні військові формування України, Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту, перевести підпорядковані військові формування України, Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту на організацію та штати воєнного часу [3].

У лютому 2022 році рф здійснила акт військової агресії проти України, шляхом повномасштабного військового вторгнення на територію України.

Слід констатувати, що станом на лютий 2022 року, в умовах військової агресії рф проти України, в Україні не існує повноцінної системи органів Військової юстиції (військова поліція, військова контррозвідка, військова прокуратура, військова адвокатура, військовий суд). Військова юстиція України, в особливий період та в умовах правового режиму воєнного стану, у відповідності до Стратегії забезпечення національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14.11.20 р. № 392/2020 повинна стати дієвим елементом забезпечення національної безпеки шляхом досягнення достатньої взаємосумісності складових сил безпеки і оборони з відповідними структурами держав-членів Організації [Північноатлантичного договору](#) та реалізації стратегічного курсу України на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та Організації [Північноатлантичного договору](#), у відповідності до їх стандартів та процедур [4].

Слід констатувати, що у серпні [2014](#) року Головне управління нагляду за додержанням законів у воєнній сфері було розформовано, а на його базі було утворено Головну військову прокуратуру України, а також введено нову посаду, заступника Генерального прокурора – головного військового прокурора. Усі прокурори, які працювали в Головній військовій прокуратурі України мали статус військовослужбовців.

[19 вересня 2019](#) року [Верховна Рада України](#) ухвалила законопроект про реформу прокуратури за № 1032 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури”. Цей Закон передбачав ліквідацію військових прокуратур до 1 січня 2021 року [5].

Ліквідація військових прокуратур призвела до низки проблем, які належним чином не дозволяють забезпечувати належний правопорядок та законність у військах. Зокрема, ліквідація військових прокуратур практично унеможливило виконання працівниками вже цивільної прокуратури повноважень в районах ведення бойових дій.

Рішення Ради національної безпеки і оборони України “Про Стратегію національної безпеки України” від 14.09.20 р. ядро ілюструє помилку, яку зроблено, в рамках тривалого реформування прокуратури, а саме, по суті, ліквідацію в Україні військової прокуратури рішенням Парламенту України у 2019 році.

Виправити цю помилку намагався Офіс Генерального прокурора. Так, за результатами опрацювання Офісом Генерального прокурора матеріалів до розгляду на засіданні Ради національної безпеки і оборони України з питання “Про невідкладні заходи щодо поглиблення інтеграції України до Організації Північноатлантичного договору”, було скеровано, в адресу Секретаря Ради національної безпеки і оборони України, листа від 14.05.21 р. № 11/4-4вих-21 із пропозиціями Офісу Генерального прокурора щодо **утворення в Україні системи Військової юстиції**, у складі *військової поліції, військової прокуратури та військових судів*.

Пропозиції надані Офісом Генерального прокурора листом від 14.05.21 р. № 11/4-4вих-21 були нагальними та такими, що відповідають Указу Президента України від 14.09.20 р. № 392/2020, яким затверджено рішення Ради національної безпеки і оборони України “Про Стратегію національної безпеки України” від 14.09.20 р., особливо беручи до уваги, що в умовах збройної агресії рф проти України виняткового значення набуває створення і функціонування системи органів Військової юстиції України, відповідальної за забезпечення законності і правопорядку, здійснення правосуддя, захисту прав людини у військовій, воєнній та оборонній сферах.

Нажаль, з незрозумілих причин, пропозиція щодо створення Військової юстиції України на засіданні Ради національної безпеки і оборони України з питання “Про невідкладні заходи щодо поглиблення інтеграції України до Організації Північноатлантичного договору” у 2021 році не було розглянуто, про що свідчить рішення прийняте 4 червня 2021 року РНБО України “Про невідкладні заходи щодо поглиблення інтеграції України до Організації Північноатлантичного договору”, затверджене Указом Президента України [від 23.07.21 р. № 307/2021](#) [6].

Упродовж 2022 – 2023 років Парламентом України було проведено потужну законопроектну роботу, у тому числі за напрямом відродження (створення) *військової прокуратури*:

- проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру” щодо забезпечення діяльності спеціалізованих військових прокуратур” (реєстр. № 7576 від 21.07.22 р.) [7];

- проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру” щодо забезпечення діяльності спеціалізованих військових прокуратур” (реєстр. № 7576-1 від 05.08.22 р.) [8];

- проект Закону “Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення діяльності органів прокуратури в умовах збройної агресії проти України” (реєстр. № 7058 від 16.02.22 р.) [9];

- проект Закону “Про внесення змін до закону України “Про прокуратуру” щодо гарантій для прокурорів, які здійснюють повноваження у кримінальних провадженнях у районах ведення воєнних (бойових) дій” (реєстр. № 9380 від 12.06.23 р.) [10];

- проект Закону “Про організаційно-правові основи побудови та функціонування військової юстиції України” (реєстр. № 10042 від 13.09.23 р.) [11].

Зокрема, Офісом Генерального прокурора у листі від 23.06.23 р. № 05/5/1-51075вих23 зазначено, що з метою відновлення діяльності військових прокуратур Парламентом України прийнято Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення діяльності органів прокуратури в умовах збройної агресії проти України”. Указаний закон повернуто з пропозиціями Президента України, а позиція Офісу Генерального прокурора до цього закону доведено до відома секретаріату Кабінету Міністрів України листом від 06.04.22 р. № 05/5/1-49 вих22.

На необхідність створення системи органів військової юстиції України, було звернуто увагу, на міжнародному рівні чотири рази, та тричі опісля ліквідації військової прокуратури, за участю представників військової юстиції країн-членів НАТО [12 – 15].

Зокрема, у 2021 році було проведено міжнародний науковий захід **“Діяльність військової юстиції в умовах збройного конфлікту. Досвід української прокуратури”**, в рамках якого було розглянуто особливості організації та функціонування системи органів Військової юстиції України, діяльності органів прокуратури в умовах міжнародного збройного конфлікту та протидії агресії РФ проти України. Висвітлено сучасний стан і необхідність розбудови системи військової юстиції України з урахуванням досвіду та стандартів держав-членів НАТО з питань здійснення військового правосуддя, організації та діяльності військових правоохоронних органів. В рамках цього заходу Голова Комітету з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України зазначив – **“Незмінність курсу України щодо як найшвидшого вступу до Організації Північноатлантичного договору неодноразово наголошував Президент нашої держави Володимир Зеленський. Тому наша з Вами задача виробити та запропонувати шляхи нашої інтеграції у сфері діяльності органів військової юстиції, особливо в умовах військового конфлікту на території України.**

Ті виклики, які стали перед нами, безумовно вимагають від нас, я маю на увазі у тому числі всі гілки влади, злагоджених дій щодо запровадження дієвих інститутів військового правопорядку в Україні та ефективної діяльності прокурорів Спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері. Два роки тому Верховна Рада України прийняла зміни до Закону України “Про прокуратуру”, якими були ліквідовані військові прокуратури у складі органів прокуратури України. У подальшому на їх базі з нуля була створена Спеціалізована прокуратура у військовій та оборонній сфері” [13, с. 5-6].

Слід звернути увагу, що в рамках розбудови Військової юстиції України, Генеральним прокурором було скеровано лист від 30.04.21 р. № 05/5/1-100вих21 на адресу Комітету з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України з пропозиціями – проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо соціальних гарантій прокурорів, які здійснюють повноваження у кримінальних провадженнях щодо правопорушень, вчинених у районі здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії рф у Донецькій і Луганській областях”. У листі від 30.04.21 р. № 05/5/1-100вих21, Генеральним прокурором, зокрема зазначалось, що “згідно з вимогами Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури” № 113-IX від 19 вересня 2019 р. **із системи органів прокуратури були виключені військові прокуратури, в яких проходили службу військові прокурори, що мали статус військовослужбовців. З метою забезпечення виконання прокурорами повноважень у військово-оборонній сфері створено відповідні спеціалізовані прокуратури. Водночас прокурори цих прокуратур є цивільними прокурорами та не мають статусу військовослужбовців. Перебуваючи у зоні підвищеного ризику, цивільні прокурори не мають гарантій соціального захисту, які передбачені для військовослужбовців. Такий стан справ є дискримінаційним і потребує виправлення**”. Все це свідчить, що Офіс Генерального прокурора стоїть на зрозумілій та чіткій позиції щодо відновлення (створення) військової прокуратури, яка буде складатися з прокурорів військовослужбовців. Проте, з квітня 2021 році жодних змін у цьому напрямку не відбуваються, за винятком деяких ініціатив народних депутатів України, які на другому році військової агресії рф проти України й досі залишаються ініціативами у вигляді законопроектів.

Утворення системи органів Військової юстиції України – це шлях, який відповідатиме реалізації положень Стратегії національної безпеки України, у тому числі у сфері зміцнення особливого партнерства з НАТО та набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору, в частині взаємосумісності Збройних Сил України та інших складових сектору безпеки і оборони з відповідними структурами держав Альянсу, а також реалізація положень Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023 – 2027 роки. В рамках зазначеного слід звернути увагу, що у більшості країн-членів НАТО діють органи, які відповідають за розслідування та розгляд військових злочинів (служба військових прокурорів, військовий юридичний корпус, військова прокуратура).

У Збройних Силах **Сполучених Штатів Америки** система військово-прокурорського нагляду побудована за принципом архітекτονіки Збройних Сил цієї країни. **Військова прокуратура** окремого роду військ є самостійним органом розслідування, а головне, що її виділяє – це те, що військова прокуратура певного роду військ не відносяться до федеральних органів прокуратури і входять до складу видів Збройних Сил США.

Схожа побудова **Канадської служби військової прокуратури**, що є особливим підрозділом у складі Збройних Сил Канади. Завдання Канадської служби військової

прокуратури полягають у справедливому, швидкому та доступному розгляді справ, вчинених військовослужбовцями.

Якщо звернутись до питання функціонування військових прокуратур країн-членів НАТО на європейському континенті, то передусім слід звернути увагу на досвід Республіки Польща, яка відновила свою військову прокуратуру у період подій на Сході України, зважаючи на позитивний досвід України з цього питання.

У структуру *прокуратури Республіки Польща* входить Департамент з військових справ, а також відділення окружних прокуратур та районних прокуратур, що відповідають за розгляд військових справ військовими судами та інші повноваження, які підпорядковуються заступнику Генерального прокурора з військових справ.

Румунська військова прокуратура побудована за принципом побудови військових судів цієї країни. У складі румунської прокуратури функціонує відділ військової прокуратури, який входить до кожного військового суду Румунії, та підпорядковується Управлінню військових судів, що є одним з центральних органів Міністерства національної оборони Румунії, який безпосередньо підпорядковується Міністру оборони країни. Систему військових прокуратур Румунії складають: відділення військової прокуратури при Верховному суді касації та юстиції; військова прокуратура при Військовому апеляційному суді Бухареста; військова прокуратура при військових трибуналах. До складу військової прокуратури входять: кримінальна та судова служби; служба мобілізації, людських ресурсів; економіко-фінансовий, бухгалтерський та адміністративний відділ; відділ обліку документів з обмеженим доступом.

У *Болгарії функціонують 5 військово-окружних прокуратур*, на які покладено обов'язок розслідувати справи про злочини, вчинені військовослужбовцями Збройних Сил та працівниками Міністерства внутрішніх справ, які беруть участь у міжнародних військових чи поліцейських представництвах за кордоном.

Військова прокуратура Ірландії та Данії є незалежним органом Міністерства оборони, який розслідує та розглядає військові кримінальні справи. Військовий прокурор не залежить від системи оборони та військового командування.

Військові прокурори Нідерландів відповідають за виконання завдань військової поліції та підтримують обвинувачення в суді.

Військова державна прокуратура Португалії входить до Федеральної державної прокуратури і є відомством, відповідальним за військові злочини в рамках військового правосуддя. Діяльність військової прокуратури Португалії регулюється спеціальним законом, який відносить цю структуру до Військових органів юстиції. Військова державна прокуратура Португалії здійснює кримінальне переслідування, вирішує питання несумісності або недостойності перебування на військовій службі, організовує досудове розслідування органами військової поліції, координує їх діяльність, підтримує обвинувачення в суді.

Військовий юридичний корпус Іспанії виконує функції застосування правосуддя в межах Збройних Сил Іспанії. Його функції ідентичні тим, які виконують державні прокурори. Військова юстиція має свої представництва у постійних арміях, є частиною судової влади держави. Її юрисдикція поширюється на кримінальні справи, захист прав у дисциплінарному провадженні та інші питання, визначені законом.

Військова прокуратура Італії діє при судах. Органами військової юстиції першої інстанції є три військові прокуратури та три трибунали – у містах Рим, Верона та Неаполь. До органів другої інстанції відносяться: Генеральні військові прокуратури Італії при Верховному касаційному суді та при Військовому апеляційному суді, а також сам Військовий апеляційний суд. При кожному представництві Військового апеляційного

суду існують відділи Генеральної військової прокуратури на чолі з генеральними військовими адвокатами.

Військово-кримінальним та процесуальним кодексом *Греції* передбачено функціонування військових прокурорів, на них покладено обов'язок кримінального переслідування за військові злочини та підтримання обвинувачення в суді.

Також доречно зауважити, що рф також має військову прокуратуру. Вона складається з головної військової прокуратури та військових прокуратур окружного рівня. Загалом 10 військових прокуратур рівня округу.

Наказом Генерального прокурора “Про затвердження структури Офісу Генерального прокурора” від 21.12.19 р. № 99-шц [16], було передбачено в структурі Офісу – *Спеціалізована прокуратура* у сфері нагляду за кримінальними провадженнями про військові злочини та у сфері оборонно-промислового комплексу (на правах Департаменту).

Згодом, Генеральним прокурором затверджено наказ “Про особливості організації діяльності спеціалізованих прокуратур у сфері оборони, як самостійного структурного підрозділу Офісу Генерального прокурора” від 17.05.23 р. № 130 [17].

В рамках наведеного вище слід зазначити, що прокурори спеціалізованої прокуратури у сфері нагляду за кримінальними провадженнями про військові злочини та у сфері оборонно-промислового комплексу та спеціалізованої прокуратури у сфері оборони є цивільними особами не мають гарантій соціального захисту, які передбачені для військовослужбовців, не є комбатантами відповідно до міжнародного законодавства, як наслідок не можуть мати прав військовополонених.

Доцільно черговий раз наголосити, що утворення Спеціалізованої військової прокуратури, в рамках побудови системи органів Військової юстиції України, в умовах правового режиму воєнного стану, військової агресії рф проти України, буде спрямоване на досягнення мети щодо зміцнення особливого партнерства з НАТО та набуття Україною повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору, в частині взаємосумісності складових сектору безпеки і оборони з відповідними структурами держав Альянсу.

Крім того, функціонування Спеціалізованої військової прокуратури, яка укомплектована військовослужбовцями, в умовах впровадження правового режиму воєнного стану та особливого періоду в Україні, буде забезпечено ефективне вирішення завдань захисту національних інтересів від воєнних загроз, підтримання належного правопорядку у воєнній сфері, у тому числі здійснення нагляду за додержанням розвідувальними органами України законів України та дотриманням законності органами військової контррозвідки Служби безпеки України, що здійснюють контррозвідувальну діяльність, забезпечення охорони прав і законних інтересів військовослужбовців та членів їх сімей, а також підвищення ефективності виявлення, документування і розслідування воєнних злочинів, злочину геноциду та злочинів проти людяності, скоєних рф на території України, а також здійснення дієвого нагляду за системою гласних і негласних пошукових та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів (статті 2 та 5 Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність”).

В рамках піднятого питання доцільно звернути окрему увагу на проект Закону України “Про організаційно-правові основи побудови та функціонування Військової юстиції України” (реєстраційний № 10042 від 13.09.23 р.), який визначає головні напрями загальнодержавної політики та організаційно-правові основи побудови та функціонування системи Військової юстиції України. Прийняття саме цього проекту Закону надасть чіткого вектору роботи Парламенту України та іншим органам державної

влади України у напрямку системної та комплексної побудови в Україні системи органів Військової юстиції України, в умовах військової агресії РФ проти України, як наслідок уведеного правового режиму воєнного стану та особливого періоду. Комплексний законопроект на основі аналізу Конституції України, Кримінального процесуального кодексу України, законів України “Про прокуратуру”, “Про державну таємницю”, “Про національну безпеку України”, “Про оборону України”, “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, “Про контррозвідувальну діяльність”, “Про розвідку”, “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, “Про військовий обов’язок і військову службу”, “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, “Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України”, інших законів, міжнародно-правових угод, учасником яких є Україна, надав можливість розробити проект Закону України, який має на меті, у тому числі, створення (відродження) Спеціалізованої військової прокуратури.

Висновки.

В рамках створення (відродження) та посилення самостійності Спеціалізованої військової прокуратури України, в умовах правового режиму воєнного стану та особливого періоду, доцільно визначити у змінах до Закону України “Про прокуратуру”, що:

- Спеціалізована військова прокуратура визначається, як юридична особа публічного права, яка має відокремлене майно, що є державною власністю, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням;
- особливості організації і діяльності Спеціалізованої військової прокуратури;
- особливий порядок призначення керівника Спеціалізованої військової прокуратури – заступника Генерального прокурора – Головного військового прокурора, військових прокурорів Спеціалізованої військової прокуратури;
- прокурорів Спеціалізованої військової прокуратури віднести до категорії військовослужбовців;
- проведення зовнішньої незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Спеціалізованої військової прокуратури;
- додаткові умови, згідно з якими не може бути призначена особа на посаду прокурора;
- особливості організації та здійснення спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації прокурорів Спеціалізованої військової прокуратури, в умовах надзвичайного та воєнного стану, війни;
- особливий порядок звільнення військового прокурора з посади;
- особливий порядок організації та здійснення дисциплінарного провадження щодо військового прокурора Спеціалізованої військової прокуратури;
- особливий порядок визначення посадового окладу військового прокурора Спеціалізованої військової прокуратури, відпусток та їх соціально-правового захисту і членів їх сімей;
- Спеціалізовану військову прокуратуру як орган який здійснює співробітництво з Міжнародним кримінальним судом під час розслідування та судового розгляду;
- Спеціалізовану військову прокуратуру, як таку що здійснює нагляд за дотриманням законності органами військової контррозвідки Служби безпеки України, що здійснюють контррозвідувальну діяльність;
- заступника Генерального прокурора – Головного військового прокурора, якому надається доступ до державної таємниці усіх ступенів секретності за посадою після взяття ними письмового зобов’язання щодо збереження державної таємниці;

- Спеціалізовану військову прокуратуру, як таку що здійснює контроль за дотриманням законодавства України та стану правопорядку у Збройних Силах України інших військових формуваннях, утворених відповідно до законодавства України;
- Спеціалізовану військову прокуратуру, як таку що здійснює прокурорський контроль за додержанням розвідувальними органами України законів України, у тому числі під час проведення розвідувальними органами оперативно-розшукових та контррозвідувальних заходів, додержання прав і свобод людини під час здійснення розвідувальної діяльності;
- Спеціалізовану військову прокуратуру, як таку що поряд із Кабінетом Міністрів України, Службою безпеки України, Службою зовнішньої розвідки України, Управлінням державної охорони України подає до Верховної Ради України щорічні письмові звіти про діяльність складових сектору безпеки і оборони;
- Спеціалізовану військову прокуратуру, як таку, що відноситься до складу сектору безпеки і оборони.

Використана література

1. [Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023 – 2027 роки](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text): Указ Президента від 11.05.23 р. № 273/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> (дата звернення: 15.01.2024).
2. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента від 24.02.22 р. № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 15.01.2024).
3. Про часткову мобілізацію: Указ Президента від 18.03.14 р. № 303/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303/2014#Text> (дата звернення: 15.01.2024).
4. Про Стратегію національної безпеки України: Указ Президента від 14.09.20 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-20#Text> (дата звернення: 17.01.2024).
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури: Закон України від 19.09.19 р. № 113-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-20#Text> (дата звернення: 17.01.2024).
6. Про невідкладні заходи щодо поглиблення інтеграції України до Організації Північноатлантичного договору: Указ Президента від [23.07.21 р. № 307/2021](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0047525-21#Text). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0047525-21#Text> (дата звернення: 17.01.2024).
7. Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру” щодо забезпечення діяльності спеціалізованих військових прокуратур: проект закону України від 21.07.22 р. № 7576. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40074> (дата звернення: 17.01.2024).
8. Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру” щодо забезпечення діяльності спеціалізованих військових прокуратур: проект Закону України від 05.08.22 р. №7576-1. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40199> (дата звернення: 17.01.2024).
9. Пропозиції Президента України до Закону “Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення діяльності органів прокуратури в умовах збройної агресії проти України” від 16.02.22 р. № 7058. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39003> (дата звернення: 17.01.2024).
10. Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру” щодо гарантій для прокурорів, які здійснюють повноваження у кримінальних провадженнях у районах ведення воєнних (бойових) дій: проект закону України від 12.06.23 р. № 9380. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42103> (дата звернення: 17.01.2024).
11. Про організаційно-правові основи побудови та функціонування Військової юстиції України: проект закону України від 13.09.23 р. № 10042. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42777> (дата звернення: 17.01.2024).

12. Створення та організація діяльності системи військової юстиції України: матеріали “круглого столу” / упор.: П.П. Богуцький, В.Г. Пилипчук, М.О. Теплюк, О.В. Лебединська, Л.В. Заславська. Київ-Одеса: Фенікс, 2022. 160 с.

13. Діяльність військової юстиції в умовах збройного конфлікту.: матеріали міжнародної науково-практичної конференції *Досвід української прокуратури*, м. Харків, 28 жовт. 2021 р. / упоряд.: П.П. Богуцький, П.М. Візнюк, Л. В. Зіняк, В.Г. Пилипчук, І.О. Петришин. Київ-Одеса: Фенікс, 2021. 108 с.

14. Правове забезпечення правоохоронної діяльності у сфері оборони України: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції / упор.: П. Богуцький, В. Пилипчук, Ю. Бобров, М. Беланюк, О. Довгань, С. Дорогих, О. Лебединська, О. Радзівська, В. Фурашев. Київ-Одеса: Фенікс, 2020. 240 с.;

15. Система військової юстиції у забезпеченні національної безпеки України: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції / упор.: Пилипчук В.Г., Коваль В.П., Богуцький П.П., Беланюк М.В., Дорогих С.О., Доронін І.М., Радзівська О.Г. Київ: Видавничий дім “АртЕк”. 2019. 358 с.

16. Про затвердження структури Офісу Генерального прокурора: наказ Генерального прокурора від 21.12.19 р. № 99-шц. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009_9900-19#Text (дата звернення: 17.01.2024).

17. Про особливості організації діяльності спеціалізованих прокуратур у сфері оборони: наказ Генерального прокурора від 17.05.23 р. № 130. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0130905-23#Text> (дата звернення: 17.01.2024).

~~~~~ * * * ~~~~~